

En plats vid bordet

En studie av studentrepresentanters upplevelser vid
Göteborgs universitet

Förord

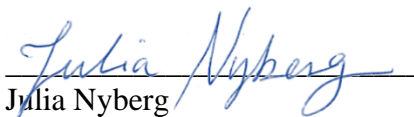
Studentinflytandet är en viktig del i kvalitetsarbetet på universitetet. Studenterna sitter på kunskap om hur utbildningen och studiesituationen fungerar ur ett perspektiv som ingen annan på universitetet har. Vi är oerhört glada och tacksamma för alla studenter som tar ett större ansvar och engagerar sig som studentrepresentanter. Vi vet att universitetet också är det.

Men det finns studentrepresentanter som går till möten med en klump i magen, som inte vågar säga vad de tycker. Det finns personer som slutar engagera sig av rädsla för, eller för att de har upplevt personliga konsekvenser. Det finns de som är oroliga för vad som kan ske när de representerar studenterna vid sociala tillställningar.

Det är oacceptabelt. Med den här rapporten hoppas vi bidra med underlag som kan påbörja diskussionen om hur vi tillsammans kan arbeta för ett starkare och tryggare studentinflytande.

Karl Kilbo Edlund
ordförande, GUS
Göteborg, 23/3-21

Julia Nyberg
vice ordförande, GUS
Göteborg, 23/3-21

Innehållsförteckning

English summary	3
1. Inledning	4
1.1 <i>Bakgrund</i>	4
1.2 <i>Syfte</i>	5
1.3 <i>Genomförande</i>	5
1.3.1 <i>Enkäten</i>	5
1.3.2 <i>Enkätens målgrupp</i>	5
1.3.3 <i>Totalpopulation</i>	5
1.3.4 <i>Insamling av enkätsvar</i>	6
1.3.5 <i>Studiepopulation</i>	6
1.3.6 <i>Sammanställning och presentation av svaren</i>	6
2. Resultat	7
2.1 <i>Utsatta respondenter</i>	7
2.1.1 <i>Total andel utsatta respondenter</i>	7
2.1.2 <i>Upplevd diskriminering</i>	8
2.1.3 <i>Upplevda trakasserier</i>	8
2.1.4 <i>Upplevda sexuella trakasserier</i>	9
2.1.5 <i>Har du berättat för universitetet?</i>	9
2.1.6 <i>Har du upplevt repressalier för att du har berättat?</i>	10
2.1.7 <i>Har händelsen utretts?</i>	11
2.2 <i>Annan inkludering eller exkludering</i>	12
2.2.1 <i>Introduktion för studentrepresentanter</i>	12
2.2.2 <i>Känslan av att vara välkommen</i>	13
2.2.3 <i>Att bli tagen på allvar</i>	15
2.2.4 <i>Exkludering och undanhållande av information</i>	16
2.2.5 <i>Upplevda repressalier</i>	18
2.2.6 <i>Oro för repressalier</i>	20
2.2.7 <i>Rädsla för att delta eller göra sig hörd</i>	21
3. Analys.....	24
3.1 <i>Analys av enkätresultatet</i>	24
3.2 <i>Slutdiskussion av presidiet</i>	24
Bilaga 1.....	26

English summary

By law and local regulations all discrimination, harassment and sexual harassment is forbidden; it is also forbidden to punish anyone who reports any of the above. The University of Gothenburg states that all employees and students should be treated with mutual respect and equality. Student representatives are of course included in this and are supposed to be treated as equals to the other members of the body or working group of which they are part. However, this is not always the case, which is why we are conducting this investigation.

The study builds upon a survey aimed at student representatives on departmental, faculty and university level from the years 2018, 2019 and 2020. Due to the inaccessibility/unavailability of a complete list of e-mail addresses, the survey was sent out to 353 functional contacts out of which 132 contacts responded. As there were many student email addresses on the list, there is no knowledge of how many still have access to those accounts.

The survey contained questions whether one had experienced discrimination, harassment and/or sexual harassment, if the incident was reported and if the university investigated it. There were also questions regarding if the student representative felt welcome or respected in meetings, if they received any introduction and whether they ever felt excluded or if other members had shared information or discussed things without them.

The results show that a majority of student representatives are treated well at the university, but not everyone. Twenty respondents said that they have experienced something that they know is, or are unsure, if it is discrimination, harassment and/or sexual harassment at some point during their time as a student representative. Many said they never reported it and very few said that the incidents have been investigated. Two of the respondents who said they experienced sexual harassment explain that they are worried about consequences in their career or future at the university. The analysis shows that students who said that they have been victimized have experienced other exclusionary behaviors to a higher degree than the responders who said that they have not been victimized.

The results show a need for the university to work on a structural level to both prevent these incidents and to make sure that student representatives feel safe enough to report incidents of discrimination, harassment and sexual harassment. This is a prerequisite for a strong student influence, for the benefit of everyone at the university.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Du som student ska känna dig trygg och säker när du studerar vid Göteborgs universitet.¹

Alla har rätt att inte bli diskriminerade, trakasserade eller utsatta för sexuella trakasserier. Om någon trots detta upplever något av ovanstående och anmäler händelsen får den inte heller bli utsatt för negativa handlingar på grund av det, utan det finns ett förbud mot repressalier i diskrimineringslagen.²

Har en student blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier så ska det anmälas till universitetet. I första hand till berörd prefekt, men alla anställda har ett ansvar att ta emot anmälningar. Universitetet måste då, om möjligt, utreda vad som har hänt.³ Universitetet har utöver plikten att utreda ett ansvar att motverka diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.⁴

För studentrepresentanter i olika organ, beredningsgrupper eller arbetsgrupper gäller generellt samma rättigheter och skyldigheter som andra ledamöter. De har rätt till relevant introduktion och de har rätt till att få tillgång till underlag i god tid.⁵

Likabehandling och inkludering är nödvändigt för att skapa goda förutsättningar för studentinflytande. På studentkårerna finns dock en kännedom om att det i vissa fall finns brister i likabehandling och inkludering av studentrepresentanter. Göteborgs universitets studentkårer, GUS, anser att det är självklart att studentrepresentanter ska kunna delta på lika villkor utan obehagliga erfarenheter eller oro. Därför genomförs nu en undersökning som kan vara ett kunskapsunderlag i diskussioner om hur det arbetet kan förbättras.

¹ <https://studentportal.gu.se/studiemiljo-regler/likabehandling> (Hämtad 2021-02-22).

² *Sexuella trakasserier och trakasserier i högskolan*, <https://www.do.se/globalassets/stodmaterial/stod-sexuella-trakasserier-i-hogskolan.pdf> (Hämtad 2021-02-22).

³ <https://studentportal.gu.se/studiemiljo-regler/likabehandling> (Hämtad 2021-02-22).

⁴ *Sexuella trakasserier och trakasserier i högskolan*, <https://www.do.se/globalassets/stodmaterial/stod-sexuella-trakasserier-i-hogskolan.pdf> (Hämtad 2021-02-22).

⁵ *Regler för studentinflytande*, punkt 5.1. Dnr GU 2020/1908.

1.2 Syfte

Syftet med undersökningen är att skapa bättre förutsättningar för studentrepresentanter, genom att erhålla kännedom om vilka brister i likabehandling som finns och hur omfattande dessa brister är.

1.3 Genomförande

1.3.1 Enkäten

Rapportens underlag består av en enkät, bilaga 1, och innefattar totalt 15 frågor. Bland de 15 frågorna är 14 så kallade fasta frågor med olika svarsalternativ. Enkäten avslutades med en öppen fråga i vilken respondenterna som hade upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier och ville berätta mer kunde lämna anonym information. Enkätens följebrev, information innan frågorna och frågorna fanns både på svenska och på engelska så att även de studentrepresentanter som inte har svenska som studiespråk skulle kunna besvara enkäten. De fasta frågorna hade olika antal svarsalternativ med allt från tre till fem alternativ. Endast ett svarsalternativ per fråga var möjligt att fylla i. Innan frågorna i enkäten framkom information om vad diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier är i lagens mening.

1.3.2 Enkätens målgrupp

Enkätens målgrupp var samtliga studentrepresentanter från GUS och GUS medlemskårer⁶ på institutions, fakultets och universitetsgemensam nivå åren 2018, 2019 och 2020. GUS hade kompletta e-postlistor för studentrepresentanter på central nivå men medlemskårerna hade inte kompletta kontaktuppgifter till samtliga studentrepresentanter de senaste tre åren. Funktionsadresser till studentkårens förtroendevalda så som ordförande, vice ordförande och motsvarande är inte inkluderade då det inte går att säkerställa vem utskicket går till när funktionsadressen bytt ägare. Vissa som har innehaft dessa poster har dock varit studentrepresentanter innan eller efter, varför de i dessa fall fått enkäten till sina personliga konton.

1.3.3 Totalpopulation

Totalt sammanställdes 357 e-postadresser, varav 353 fungerade. Majoriteten av e-postadresserna var studentadresser vilket gör det svårt att veta hur många som fortfarande har tillgång till sitt konto.

⁶ Göta studentkår, Konstkåren och Sahlgrenska akademins Studentkår, SAKS.
Sida 5

1.3.4 Insamling av enkätsvar

Enkäten distribuerades via enkätverktyget Sunet survey⁷ och skickades ut till respondenterna via e-post med en personlig länk till enkäten i vilken varje enskild respondent kunde svara en gång. Enkäten skickades ut 2021-02-02 och slutdatum för att besvara enkäten var 2021-02-16. Två påminnelser skickades ut till respondenterna under perioden.

1.3.5 Studiepopulation

Totalt skickades enkäten ut till 353 studentrepresentanter med fungerande e-postadresser och 132 stycken valde att besvara enkäten. Svarsfrekvensen var 37 % (132/357).

1.3.6 Sammanställning och presentation av svaren

Enkäten är bearbetad i statistikprogrammet SPSS och tabellerna är framtagna i Excel. Läsaren måste vara medveten om att få respondenter i gruppen utsatta kan rendera höga procentsatser. Den öppna frågan ligger insprängd i texten under de frågor som berör diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier eller annan typ av exkluderande beteende. Resultatet redovisas i två delar.

Den första delen, i gruppen *utsatta*, redovisar de fall då respondenten anger att den har utsatts för diskriminering, trakasserier och/eller sexuella trakasserier, samt ifall den har berättat för någon på universitetet, ifall den har upplevt repressalier för att de har berättat och om ärendet har eller håller på att utredas.⁸ I denna grupp inkluderas även de som har angett att de är osäkra på om det de har varit med om är diskriminering, trakasserier och/eller sexuella trakasserier.⁹

I den andra delen redovisas de andra frågorna rörande annan form av inkludering eller exkludering. Här delas redovisningen upp i tre grupper: *samtliga*, *ej utsatta* och *utsatta*.

⁷ SUNET Survey är en molnbaserad tjänst där varje lärosäte/organisation får en dedikerad virtuell instans av programmet Survey&Report, att utnyttja för att skapa enkäter, kursvärderingar eller andra typer av undersökningar. vision.sunet.se/Tjanster/SUNETs-tjanster-/SUNET-Survey.html. (Hämtad 2021-02-22).

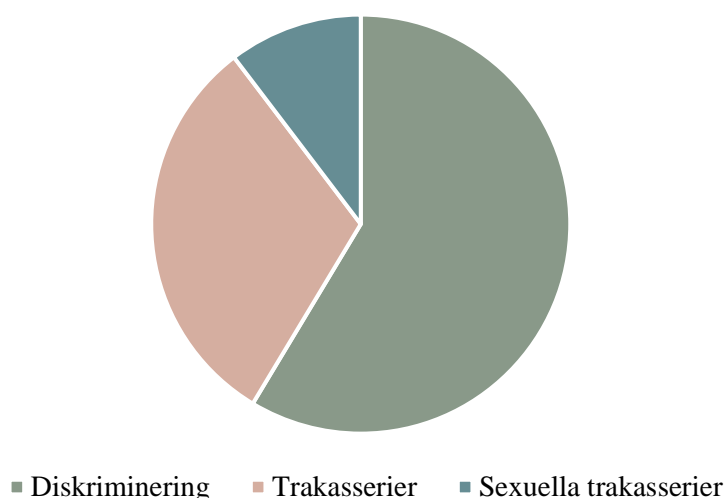
⁸ Fråga 6, 7 och 8 respektive 12, 13 och 14.

⁹ Anledningen till att den gruppen inkluderas är att det kan vara svårt att veta hur en händelse klassificeras och vi vill inte utesluta möjligheten att det de upplevt är diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier. Även i de fall som det inte rör sig om diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier i lagens mening kan det fortfarande röra sig om en starkt negativ upplevelse.

2. Resultat

2.1 Utsatta respondenter

2.1.1 Total andel utsatta respondenter

Graf 1. Fördelning av händelsetyper.

I denna undersökning har 132 studenter som tidigare har varit studentrepresentanter vid Göteborgs universitet valt att besvara enkäten. Bland dessa 132 respondenter har totalt 15 % (20/132) angivit att de vid ett eller flera tillfällen har upplevt eller är osäkra på om de har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier. En respondent har angett att hen har upplevt samtliga. Tabell 1 nedan visar att dessa 20 respondenters upplevelser renderar 29 olika typer av händelser, eftersom en student kan ha upplevt flera olika saker. Det framgår inte av enkäten hur många gånger respondenten har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier varav författarna inte har kännedom om exakt antal händelser. Den vanligast angivna händelsen är diskriminering.

Tabell 1. Fördelning av händelsetyper

Diskriminering		Trakasserier		Sexuella trakasserier		Totalt
Ja	Osäker	Ja	Osäker	Ja	Osäker	
10	7	5	4	3	0	29

2.1.2 Upplevd diskriminering

Bland respondenterna som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier upplever 35 % (10/29) att de vid ett eller ett flertal tillfällen har diskriminerats av övriga ledamöter i gruppen i enlighet med de sju diskrimineringsgrunderna. Se tabell 1.

En av respondenterna berättar i den öppna frågan:

Fritextsvar 1: Upplevt indirekt diskriminering då vi studenter inte haft all info som lärarna haft, exempelvis har vi förväntats ge feedback på lärares verksamhetsberättelser utan att veta vad man ska titta på (där det senare framkommit att lärarna utgått ifrån en mall när de bedömt om verksamhetsberättelserna hållit måttet).

Utöver dessa tio studentrepresentanter finns det ytterligare sju stycken, 24 % (7/29) som är osäkra på om det som de har upplevt klassas som diskriminering eller inte, vilket skulle kunna betyda att något har hänt som har upplevts kränkande ur dessa personers synvinkel.

En av respondenterna berättar i den öppna frågan:

Fritextsvar 2: Vet som sagt inte om jag blivit utsatt för diskriminering pga att jag är student, men ofta blir man "utesluten" från diskussioner som fortsätter under medarbetarmöten och events, så beslut tas liksom utanför mötesrummet. ... Dessutom, vid ett fall där jag tog upp kritik mot en utbildning, blev jag direkt kontaktad av studierektor som frågade vad jag visste om detta. Jag bad vederbörande prata med AMO, som också var informerad om kritiken. Men studierektorn bad mig vid ett möte, i ett annat råd än det jag tog upp utbildningskritik, då jag varit representant i flera organ, och bad mig stanna kvar med hen och ordförande för att diskutera ämnet vidare. Detta satte mig minst sagt på pottan, och viss oro när det är vederbörande som rapporterar in mina betyg i ladok, i just de ämnen som kritiserats. Hen ansåg att det var min personliga åsikt och att detta inte representerades i kursutvärderingarna.

2.1.3 Upplevda trakasserier

Bland respondenterna som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier upplever fem studenter, 17 % (5/29) att de har upplevt trakasserier vid ett eller ett flertal tillfällen i enlighet med de sju diskrimineringsgrunderna.

Utöver dessa fem studentrepresentanter finns det ytterligare fyra stycken, 13 % (4/29), som är osäkra på om det som de har upplevt klassas som trakasserier eller inte, vilket skulle kunna betyda att något har hänt som har upplevts exkluderande ur dessa personers synvinkel. Se tabell 1.

2.1.4 Upplevda sexuella trakasserier

Bland respondenterna som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier upplever tre studenter, 10 % (3/29) att de har trakasserats sexuellt i rollen som studentrepresentant. Det finns ingen som har känt sig osäker vad gäller detta.

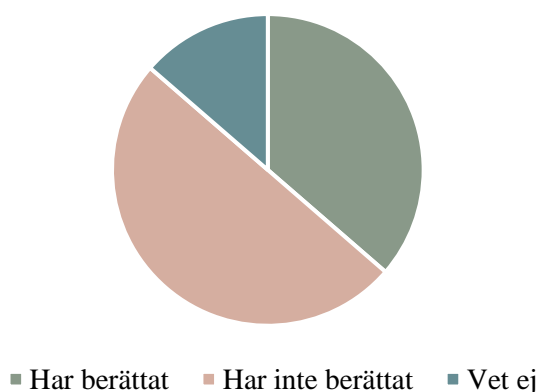
I den öppna frågan beskriver två studentrepresentanter händelserna:

Fritextsvar 3: Svårigheter att beskriva utan att röja identitet, tyvärr. Jag upplever mig kunna hantera närmanden personligen och privat, det som dock är svårare är att hantera risker och utsatthet för framtida karriär.

Fritextsvar 4: Att ha blivit utsatt för sexuella trakasserier i mitt uppdrag som studentrepresentant är något som inneburit både skam och sorg. Det går tyvärr att konstatera att det finns anställda på universitetet som är väl medvetna om rådande lagstiftning och riktlinjer, som likväl utnyttjar sin maktposition. En studentrepresentant befinner sig redan innan en anmälan i en utsatt situation. För mig fanns det så många potentiella konsekvenser att jag till slut valde att inte anmäla - som risken för att bli misstrodd och för skvaller, oönskad medieuppmärksamhet samt att processen kunde bli så jobbig att jag skulle välja bort universitetet som framtida arbetsplats

2.1.5 Har du berättat för universitetet?

Graf 2. Fördelning av de som berättat och inte.

Bland respondenterna som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier svarar 40 % (8/20) att de har berättat för någon på universitetet att de har blivit utsatta. En respondent har svarat "Vet ej". Majoriteten, 55 % (11/20) har dock valt att inte berätta om händelsen.

En av respondenterna berättar:

Fritextsvar 5: Jag berättade men fick inte feedback och inget hände så jag vet inte om något gjordes åt saken.

Tabell 2. Fråga 12. Om du har blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier har du berättat det för någon på universitetet? *Utsatta*

Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
8	40%	11	55%	1	5%	0	0%	20	100%

2.1.6 Har du upplevt repressalier för att du har berättat?

Ingen av respondenterna har svarat ja på denna fråga, men däremot har knappt hälften 45 % (9/20) svarat nej och tre respondenter, 15 % (3/20) att de inte vet om de har varit utsatta för repressalier eller ej på grund av att händelsen är anmäld till universitetet.

En av studenterna som har upplevt repressalier beskriver i den öppna frågan:

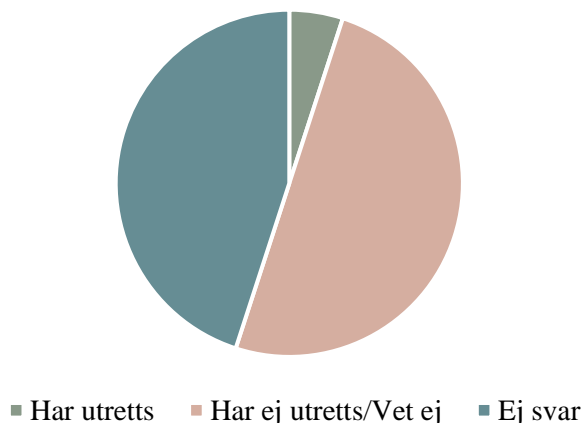
Fritextsvar 6: Det har handlat om kritik gentemot lärare som tagits upp där jag suttit som studentrepresentant. Jag har inte vågat vara öppen med min kritik av rädsla för att få sämre betyg.

Tabell 3. Fråga 13. Om du har svarat ja på fråga 12, Har du upplevt repressalier på grund av att du har berättat för någon på universitetet att du har blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier?

Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0%	9	45%	3	15%	8	40%	20	100%

2.1.7 Har händelsen utretts?

Graf 3. Har händelsen har utretts.

Bland respondenterna är det en som har svarat att händelsen utreddes, trots att det finns en plikt för universitetet att utreda när myndigheten får kännedom om en händelse av denna art. Hälften av respondenterna har svarat att händelsen inte utreddes eller att de inte vet om den utreddes. Knappt hälften har valt att inte besvara frågan.

Tabell 4. Fråga 14. Om du har svarat ja på fråga 12, Om någon på universitetet får reda på att det har förekommit diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier finns en plikt att utreda vad som har hänt. Utreddes/ utreds händelsen?

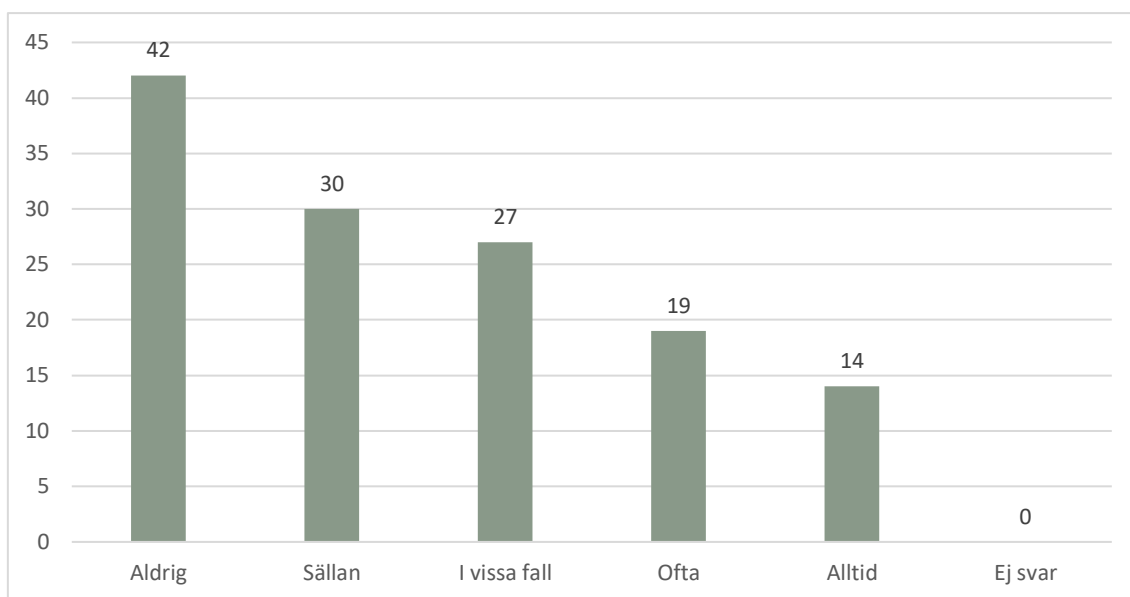
Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1	5%	6	30%	4	20%	9	45%	20	100%

2.2 Annan inkludering eller exkludering

2.2.1 Introduktion för studentrepresentanter

2.2.1.1 Resultat samtliga

Graf 4. Fråga 2. Har du fått introduktion till organet, beredningsgruppen eller arbetsgruppen? **Samtliga**

2.2.1.2 Resultat ej utsatta

Bland de respondenter som inte har blivit utsatta svarar hälften att de aldrig eller sällan har fått introduktion till organet.

Tabell 5. Fråga 2. Har du fått introduktion till organet, beredningsgruppen eller arbetsgruppen? **Ej utsatta**

Aldrig		Sällan		I vissa fall		Ofta		Alltid		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
34	30%	22	20%	25	22%	19	17%	12	11%	0	0%	112	100%

2.2.1.3 Resultat utsatta

Det förefaller som om majoriteten, 80 % (16/20) av de respondenter som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier inte har fått introduktion till den grupp i vilken de skall vara

ledamöter. Två respondenter, vilka här utgör 10 % (2/20), har svarat att de alltid har fått en bra introduktion.

Tabell 6. Fråga 2. Har du fått introduktion till organet, beredningsgruppen eller arbetsgruppen? *Utsatta*

Aldrig		Sällan		I vissa fall		Ofta		Alltid		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
8	40%	8	40%	2	10%	0	0%	2	10%	0	0%	20	100%

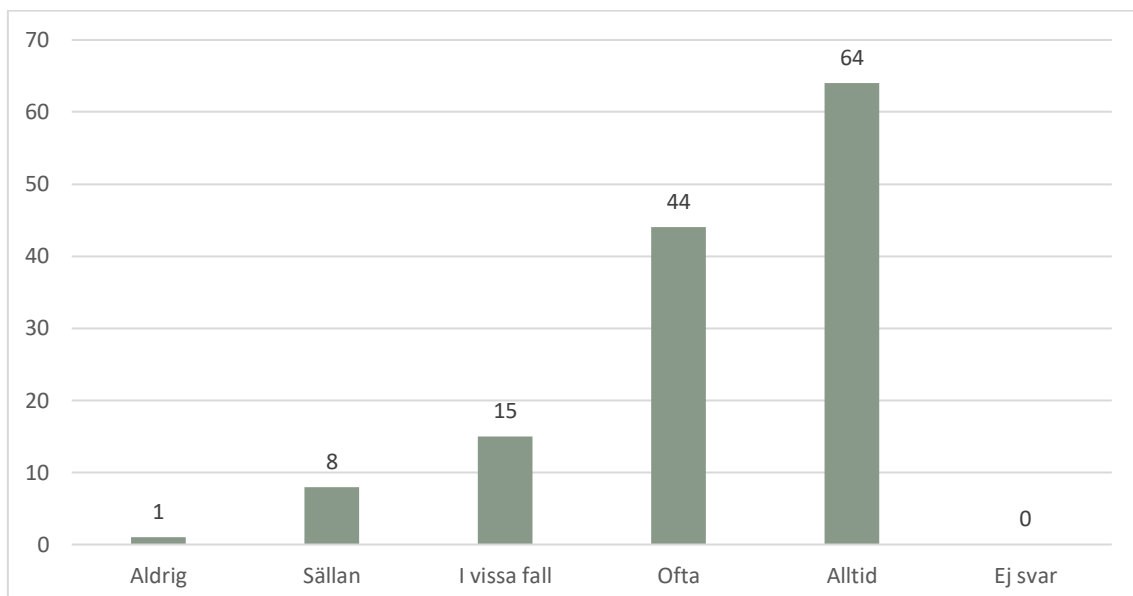
En respondent beskriver sin upplevelse i den öppna frågan:

Fritextsvar 7: Jag tycker det är jättebra att en sådan undersökning görs för att fortsatt vara självkritiska och utvecklas som en institution. Jag tyckte att introduktion till uppdraget som "studentrepresentant" var lite klen och visst [borttaget] då var mitt under ombyggnationen, men det borde ha förutsetts att det kommer påverka även studentinflytande ...

2.2.2 Känslan av att vara välkommen

2.2.2.1 Resultat samtliga

Graf 5. Fråga 3. Har du upplevt dig välkommen i din roll som studentrepresentant? *Samtliga*

2.2.2.2 Resultat ej utsatta

Majoriteten, 86 % (97/112) av respondenterna som inte har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier har känt sig välkomna i gruppen. Dock svarar sju respondenter, 6 % (7/112) att de aldrig eller sällan har känt sig välkomna medan åtta respondenter, 7 % (8/112), har känt sig välkomna i vissa fall.

Tabell 7. Fråga 3. Har du upplevt dig välkommen i din roll som studentrepresentant? *Ej utsatta*

Aldrig		Sällan		I vissa fall		Ofta		Alltid		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1	1%	6	5%	8	7%	36	32%	61	54%	0	0%	112	100%

2.2.2.3 Resultat utsatta

Drygt hälften av de respondenter som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier har upplevt sig välkomna i gruppen. Dock svarar sju stycken, vilket utgör 35 % (7/20), att de har känt sig välkomna i vissa fall och två respondenter har svarat att de sällan har känt sig välkomna.

Tabell 8. Fråga 3. Har du upplevt dig välkommen i din roll som studentrepresentant? *Utsatta*

Aldrig		Sällan		I vissa fall		Ofta		Alltid		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0%	2	10%	7	35%	8	40%	3	15%	0	0%	20	100%

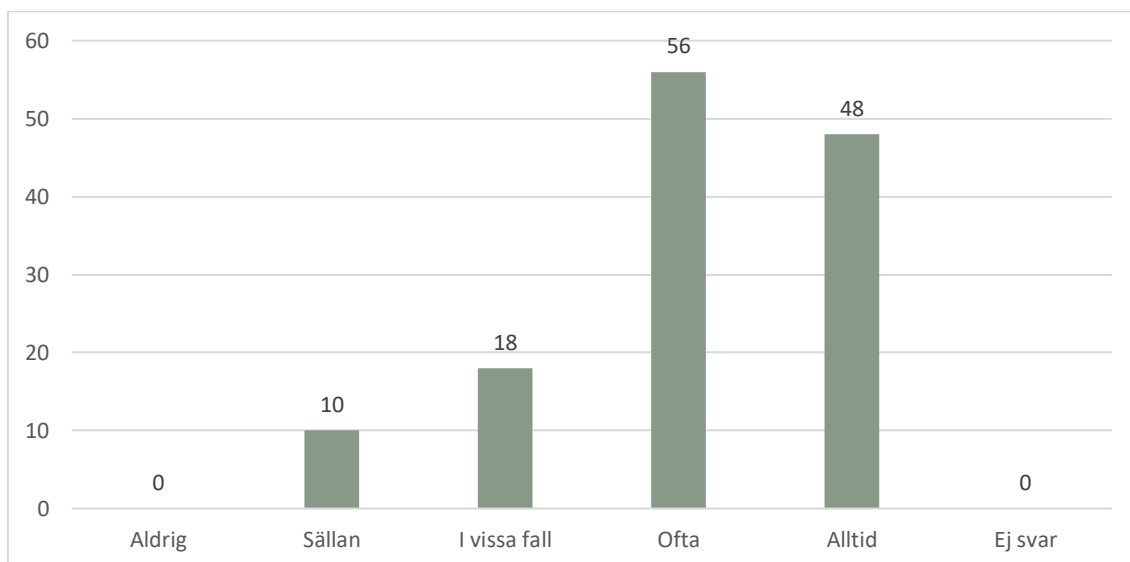
En respondent beskriver i den öppna frågan:

Fritextsvar 8: Jag satt med i [borttaget] och upplevde att de andra deltagarna, exklusive andra student-representanter, inte lyssnade eller var intresserade av det vi studentrepresentanter bidrog med. Det kändes som om vi inte var riktigt välkomna.

2.2.3 Att bli tagen på allvar

2.2.3.1 Resultat samtliga

Graf 7. Fråga 4. Har du upplevt att du blir tagen på allvar i din roll som studentrepresentant? **Samtliga**

2.2.3.2 Resultat ej utsatta

Majoriteten av respondenterna, 82 % (92/112) som inte har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier anser att de alltid eller ofta blir tagna på allvar av övriga ledamöter i sin roll som studentrepresentant. Dock upplever 18% (20/112) att de i vissa fall eller sällan blir tagna på allvar av övriga ledamöter i gruppen.

Tabell 9. Fråga 4. Har du upplevt att du blir tagen på allvar i din roll som studentrepresentant? **Ej utsatta**

Aldrig		Sällan		I vissa fall		Ofta		Alltid		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0%	7	6%	13	12%	45	40%	47	42%	0	0%	112	100%

2.2.3.3 Resultat utsatta

Majoriteten av respondenterna, 60 % (12/20) som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier upplever att de ofta eller alltid blir tagna på allvar av övriga ledamöter i sin roll som

studentrepresentant. Dock upplever, 40 % (8/132), av respondenterna att de inte blir tagna på allvar, dvs. sällan eller endast i vissa fall, av övriga ledamöter i gruppen.

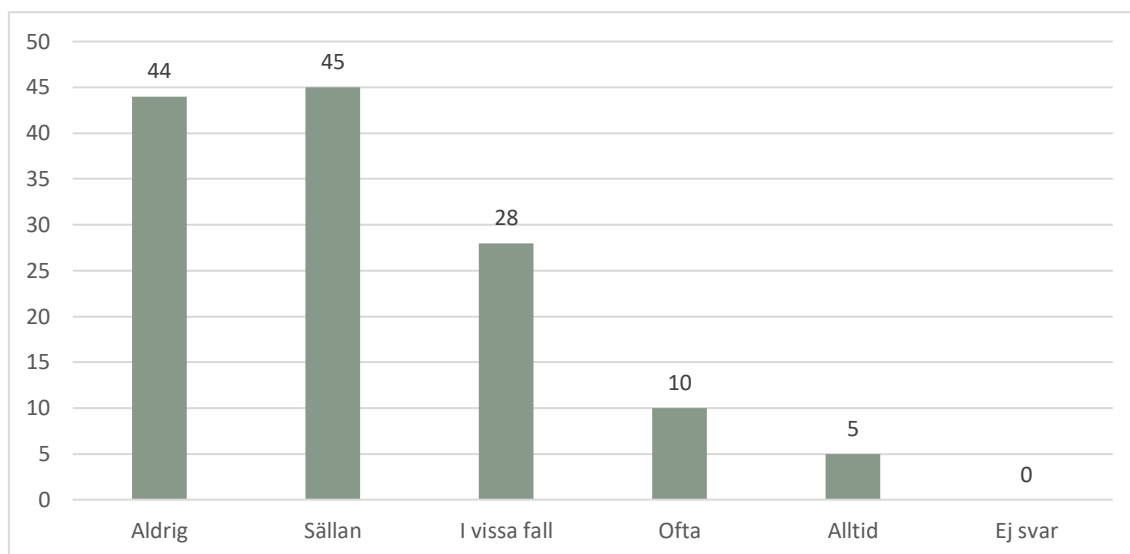
Tabell 10. Fråga 4. Har du upplevt att du blir tagen på allvar i din roll som studentrepresentant? *Utsatta*

Aldrig		Sällan		I vissa fall		Ofta		Alltid		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0%	3	15%	5	25%	11	55%	1	5%	0	0%	20	100%

2.2.4 Exkludering och undanhållande av information

2.2.4.1 Resultat samtliga

Graf 8. Fråga 5. Har du upplevt att andra deltagare i organet, beredningsgruppen eller arbetsgruppen har fått mer information än du, har pratat ihop sig eller att du på annat sätt har exkluderats? *Samtliga*

2.2.4.2 Resultat ej utsatta

Bland respondenterna som inte har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier upplever majoriteten, 72 % (72/112) att övriga ledamöter aldrig eller sällan har mer information än vad de själva har eller att de har pratat ihop sig eller att de på annat sätt exkluderar studentrepresentanterna. I denna fråga är det 21% (23/112) som anser att detta sker i vissa fall medan nio personer, 8 % (9/112), anser att detta händer ofta eller alltid.

Tabell 11. Fråga 5. Har du upplevt att andra deltagare i organet, beredningsgruppen eller arbetsgruppen har fått mer information än du, har pratat ihop sig eller att du på annat sätt har exkluderats? *Ej utsatta*

Aldrig		Sällan		I vissa fall		Ofta		Alltid		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
41	37%	39	35%	23	21%	7	6%	2	2%	0	0%	112	100%

2.2.4.3 Resultat utsatta

Bland respondenterna som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier upplever 45% (9/20) aldrig eller sällan att övriga ledamöter har mer information än vad de själva har eller att de har pratat ihop sig eller att de på annat sätt exkluderar studentrepresentanterna. I denna fråga är det 25 % (5/20) som anser att detta sker i vissa fall, medan 30% (6/20) anser att detta händer ofta eller alltid.

Tabell 12. Fråga 5. Har du upplevt att andra deltagare i organet, beredningsgruppen eller arbetsgruppen har fått mer information än du, har pratat ihop sig eller att du på annat sätt har exkluderats? *Utsatta*

Aldrig		Sällan		I vissa fall		Ofta		Alltid		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
3	15%	6	30%	5	25%	3	15%	3	15%	0	0%	20	100%

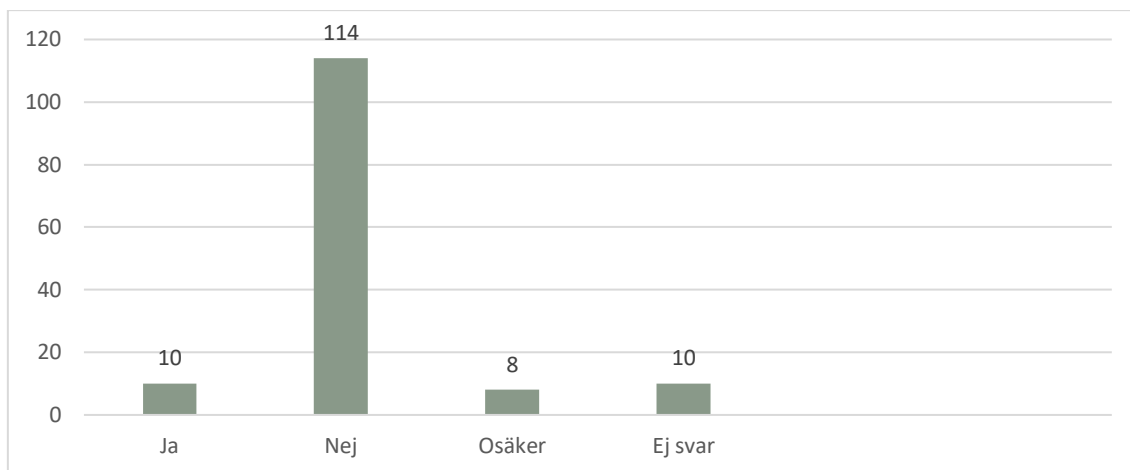
En respondent beskriver i den öppna frågan:

Fritextsvar 9: ... Ibland har jag känt mig dum när jag ställt frågor där svaret till andra i rummet varit självklar. Dock har jag aldrig upplevt att det grundar sig i diskriminering (har ett annat modersmål än svenska).

2.2.5 Upplevda repressalier

2.2.5.1 Resultat samtliga

Tabell 13. Fråga 9. Har du vid ett eller flera tillfällen upplevt att du har blivit utsatt för repressalier, dvs. negativa konsekvenser i exempelvis dina studier för att du har varit studentrepresentant? **Samtliga**

2.2.5.2 Resultat ej utsatta

Bland respondenterna som inte har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier upplever fyra studenter, 4 % (4/112), att de har upplevt repressalier i t.ex. studierna för att ha utfört sitt uppdrag som studentrepresentant. Utöver dessa fyra studentrepresentanter finns det ytterligare sju studentrepresentanter, 6 % (7/112), som är osäkra på om det som har upplevts klassas som repressalier eller inte.

Tabell 14. Fråga 9. Har du vid ett eller flera tillfällen upplevt att du har blivit utsatt för repressalier, dvs. negativa konsekvenser i exempelvis dina studier för att du har varit studentrepresentant? **Ej utsatta**

Ja		Nej		Osäker		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
4	4%	101	90%	7	6%	0	0%	112	100%

2.2.5.3 Resultat utsatta

Bland respondenterna som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier upplever sex studenter, 30% (6/20), att de har upplevt repressalier i t.ex. studierna för att ha utfört sitt uppdrag som studentrepresentant. Utöver dessa sex studentrepresentanter finns det ytterligare en studentrepresentant som är osäker på om det som har upplevts klassas som repressalier eller inte, vilket skulle kunna betyda att något har hänt som har upplevts negativt ur denna persons synvinkel.

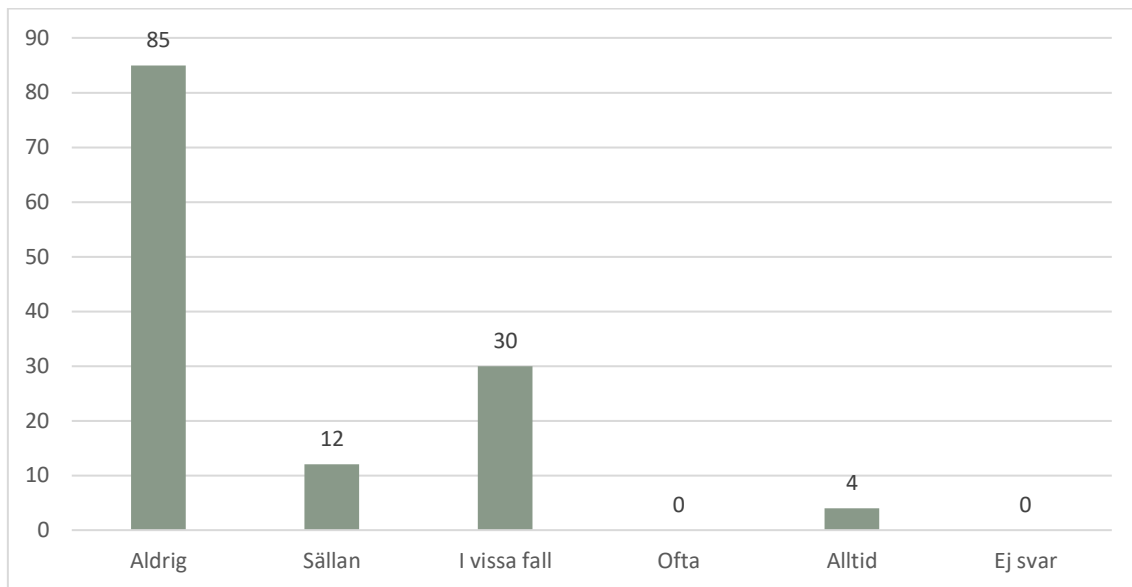
Tabell 15. Fråga 9. Har du vid ett eller flera tillfällen upplevt att du har blivit utsatt för repressalier, dvs. negativa konsekvenser i exempelvis dina studier för att du har varit studentrepresentant? Utsatta

Ja		Nej		Osäker		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
6	30%	13	65%	1	5%	0	0%	20	100%

2.2.6 Oro för repressalier

2.2.6.1 Resultat samtliga

Graf 9. Fråga 10. Har du varit orolig för repressalier? *Samtliga*

2.2.6.2 Resultat ej utsatta

Bland respondenterna som inte har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier svarar majoriteten, 71 % (80/112) att det aldrig är oroliga över att utsättas för repressalier på grund av studentrepresentantuppdraget. Utöver dessa svarar 11 respondenter, 10 % (11/112), att de sällan är oroliga. 19 studenter, 17% (19/112), att de i vissa fall är oroliga för detta och två studenter att de alltid är oroliga. Då uppkommer frågan hur sällan skall tolkas. Om man är orolig sällan så borde det finnas en antydning till oro varför svaret är något oklart. Om dessa studenter skulle räknas till den negativa delen på skalan skulle detta innebära att 29 % (32/112), knappt var tredje student, känner en oro över att kunna råka ut för repressalier tack vare det uppdrag som man har åtagit sig att utföra.

Tabell 16. Fråga 10. Har du varit orolig för repressalier? *Ej utsatta*

Aldrig		Sällan		I vissa fall		Ofta		Alltid		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
80	71%	11	10%	19	17%	0	0%	2	2%	0	0%	112	100%

2.2.6.3 Resultat utsatta

Bland respondenterna som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier svarar drygt hälften, 55 % (11/20) att det i vissa fall finns en oro över att utsättas för repressalier på grund av studentrepresentantuppdraget. Utöver dessa svarar två studenter att de alltid är oroliga för detta och sju studenter, 35% (7/112), att de sällan eller aldrig är oroliga. Då uppkommer frågan hur sällan ska tolkas. Om man sällan är orolig borde det finnas en antydning till oro, varför svaret är något oklart. Om dessa studenter räknas till den negativa delen på skalan skulle detta innebära att 75 % (15/20) känner en oro över att kunna råka ut för repressalier på grund av/till följd av det uppdrag som man har åtagit sig att utföra. En fjärdedel svarar att de aldrig har varit oroliga för att utsättas för repressalier.

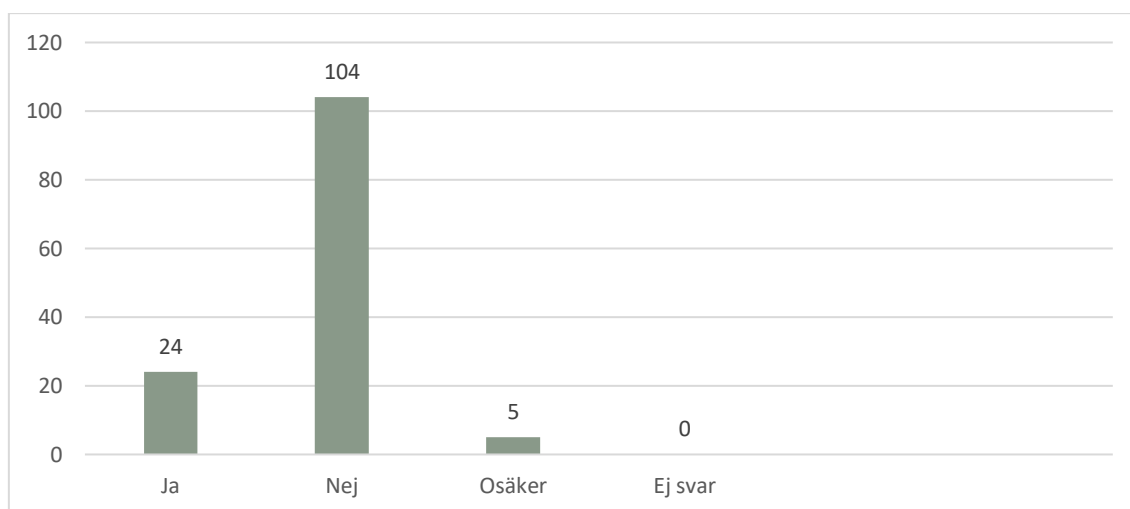
Tabell 17. Fråga 10. Har du varit orolig för repressalier? *Utsatta*

Aldrig		Sällan		I vissa fall		Ofta		Alltid		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
5	25%	2	10%	11	55%	0	0%	2	10%	0	0%	20	100%

2.2.7 Rädsla för att delta eller göra sig hörd

2.2.7.1 Resultat samtliga

Graf 10. Fråga 11. Har du vid ett eller flera tillfällen valt att avstå uppdrag eller att framföra dina åsikter på grund av rädsla för diskriminering, trakasserier, repressalier eller annat exkluderande beteende? *Samtliga*

2.2.7.2 Resultat ej utsatta

Bland respondenterna som inte har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier svarar majoriteten av respondenterna, 87 % (97/11) att de avstår från uppdrag eller att framföra åsikter av rädsla för diskriminering, trakasserier, repressalier eller annat exkluderande beteende. Dock svarar 10 % (11/112) att de har valt att avstå från uppdrag eller att framföra sina åsikter av rädsla och fyra respondenter har svarat att de inte vet.

Tabell 18. Fråga 11. Har du vid ett eller flera tillfällen valt att avstå från uppdrag eller att framföra dina åsikter på grund av rädsla för diskriminering, trakasserier, repressalier eller annat exkluderande beteende? *Ej utsatta*

Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
11	10%	97	87%	4	4%	0	0%	112	100%

2.2.7.3 Resultat utsatta

Bland respondenterna som har angivit att de vid ett eller flertal tillfällen har upplevt diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier svarar 60 % (12/20) att de avstår från uppdrag eller att framföra åsikter på grund av rädsla för diskriminering, trakasserier, repressalier eller annat exkluderande beteende.

Tabell 19. Fråga 11. Har du vid ett eller flera tillfällen valt att avstå uppdrag eller att framföra dina åsikter på grund av rädsla för diskriminering, trakasserier, repressalier eller annat exkluderande beteende? *Utsatta*

Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
12	60%	7	35%	1	5%	0	0%	20	100%

I den öppna frågan berättar två respondenter:

Fritextsvar 10: Jag har tyckt att det har varit svårt att påverka på programbibliotek och behålla anonymitet. Då har det funnits en oro att det jag gör skulle påverka hur lärare och handledare ser

Fritextsvar 11: Twice since becoming a student representative I have felt that I was treated oddly by staff. In one case it was mentioned that as it is common for foreign students to become involved in everything, perhaps I should rethink my choices and instead focus on my studies instead of bringing up issues to staff about problems in our study environment. In another instance (by another person) I was told that the work of the student union was not necessary as the staff has their own ways to benchmark their courses and can take feedback directly from students instead.

3. Analys

3.1 Analys av enkätresultatet

Utifrån materialet framgår det att gruppen *utsatta* upplever sig sämre behandlade än de som angivit att de inte har blivit utsatta för diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier.

I gruppen *utsatta* är det färre som har fått introduktion till organet när de börjar som studentrepresentant, de känner sig i välkomna i lägre utsträckning och knappt hälften känner att de blir tagna på allvar. Knappt en tredjedel upplever sig exkluderande rörande information.

Var tredje respondent i gruppen *utsatta* anger att de har upplevt repressalier i sin studiesituation och ungefär hälften är i vissa fall oroliga för att utsättas. I jämförelse anger 81 % av respondenterna i gruppen *ej utsatta* att de sällan eller aldrig är oroliga för repressalier. I gruppen *utsatta* anger 60 % att de inte vågar ta uppdrag eller framför sina åsikter av rädsla. I gruppen *ej utsatta* är det 10 % som har svarat detsamma.

Bland de tre respondenter som har angivit att de har blivit utsatta för sexuella trakasserier har två skrivit i fritextsvaren. Ena respondenten säger att hen upplever risker i sin framtida karriär och den andra anger att hen inte har anmält på grund av risken att bli misstrodd, utsatt för skvaller, medial uthängning och att det skulle riskera möjligheten att ha universitetet som framtida arbetsplats.

3.2 Slutdiskussion av presidiet

Studiens resultat är i viss mån positiva. De flesta studentrepresentanter på Göteborgs universitet möts av välkomnande grupper och bemöts respektfullt och professionellt. Men resultatet är också uppseendeväckande i att en betydande andel upplever sig utsatta för någon form av diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier, utan att känna sig hörda eller att de kan berätta vad de har varit med om utan personliga konsekvenser.

Det är viktigt att universitetet verkar för att regler och lagar efterlevs, att alla medarbetare känner till sitt ansvar att anmäla händelser till ansvarig chef och att chefen följer den relevanta handlägningsordningen. I de fall det handlar om arbetsmiljöproblem i en vidare bemärkelse än diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier är chefen fortfarande ansvarig. Att studentorganisationerna får indikationer på att händelser inte utreds eller att studenter inte får återkoppling på sina anmälningar är oroväckande. I längden underminerar det förtroendet för universitetet.

Det är dock tyvärr så att många varken anmäler eller berättar. Det påvisar behovet av aktiva åtgärder både för att förebygga förekomsten av diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier men också för att skapa en kultur där det känns tryggt att anmäla. Om en anställd på universitetet utsätter en studentrepresentant ska inte studentrepresentanten avstå från att anmäla för att den är orolig för sin framtid inom akademien.

Rapportens underlag är litet. Det finns fortfarande ingen heltäckande kännedom om i vilken utsträckning diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier sker mot studentrepresentanter. Det framkommer inte heller i studien huruvida studentrepresentanter upplever sig utsatta från andra studenter eller personer inom studentkårerna. Underlagets begränsningar och anonymitet är inte en ursäkt att inte agera på den information som nu har framkommit, utan en indikation på att det krävs mer efterforskning och att det finns anledning att agera på strukturell nivå.

Målet är att alla studentrepresentanter ska känna sig välkomna, inkluderade och respekterade inom alla organ och arbetsgrupper på universitetet. Här har studentkårsorganisationerna och universitetet ett gemensamt ansvar för att utbilda och stärka studentrepresentanter så att de vågar säga till när de upplever motsatsen. Men det är minst lika viktigt att övriga ledamöter i varje gruppering aktivt arbetar för att skapa goda förutsättningar för alla, inklusive studentrepresentanterna. Först när de har den nödvändiga kunskapen som introduktioner till de specifika organen ger och när de känner sig trygga att delta på lika villkor kan studenternas perspektiv nyttjas i den gemensamma utvecklingen av ett bättre universitet.

Bilaga 1

1. Är du, eller har varit någon gång under åren 2018, 2019, 2020, studentrepresentant vid Göteborgs universitet i något organ, beredningsgrupp eller arbetsgrupp på central-, fakultets- eller institutionsnivå? // Are you, or have you ever been during the years 2018, 2019, 2020, a student representative at the University of Gothenburg in any body or group at central, faculty or department level?

JA // YES

NEJ // NO

Jag vet inte // I don't know

2. Har du fått en introduktion till organet, beredningsgruppen eller arbetsgruppen or utbildning utöver de allmänna utbildningar som GUS eller din studentkår arrangerar för studentrepresentanter? // Have you received any introduction to the body or group or education in addition to the general education that GUS or your student union arranges for student representatives?

1 – Aldrig // Never

2 – Sällan // Rarely

3 – I vissa fall // In some cases

4 – Ofta // Often

5 – Alltid // Always

3. Har du upplevt dig välkommen i din roll som studentrepresentant? // Have you felt welcome in your role as a student representative?

1 – Aldrig // Never

2 – Sällan // Rarely

3 – I vissa fall // In some cases

4 – Ofta // Often

5 – Alltid // Always

4. Har du upplevt att du har blivit tagen på allvar i din roll som studentrepresentant? // Have you experienced that you have been taken seriously in your role as a student representative?

1 – Aldrig // Never

2 – Sällan // Rarely

3 – I vissa fall // In some cases

4 – Ofta // Often

5 – Alltid // Always

5. Har du upplevt att andra deltagare i organet, beredningsgruppen eller arbetsgruppen har fått mer information än dig, har pratat ihop sig utan dig eller att du på något annat sätt exkluderats? // Have you experienced that other participants in the body or group have received more information than you, have talked to each other without you before the meeting or that you have been excluded in some other way?

- 1 – Aldrig // Never
- 2 – Sällan // Rarely
- 3 – I vissa fall // In some cases
- 4 – Ofta // Often
- 5 – Alltid // Always

6. Har du vid ett eller flera tillfällen upplevt att du blivit diskriminerad, i enlighet med de sju diskrimineringsgrunderna, i din roll som studentrepresentant? // Have you on one or several occasions experienced that you have been discriminated against, in accordance with the seven grounds of discrimination, in your role as a student representative?

- JA // YES
- NEJ // NO
- Jag vet inte // I don't know

7. Har du vid ett eller flera tillfällen upplevt trakasserier baserat på de sju diskrimineringsgrunderna i din roll som studentrepresentant? // Have you on one or several occasions experienced harassment based on the seven grounds of discrimination in your role as a student representative?

- JA // YES
- NEJ // NO
- Osäker/ Unsure

8. Har du vid ett eller flera tillfällen upplevt sexuella trakasserier, genom exempelvis ovälkomna kommentarer, ovälkommen beröring eller ovälkomna sexuella förslag i din roll som studentrepresentant? // Have you on one or several occasions experienced sexual harassment, for example, in the form of unwelcome comments, unwelcome touch or unwelcome sexual suggestions in your role as a student representative?

- JA // YES
- NEJ // NO
- Osäker/ Unsure

9. Har du vid ett eller flera tillfällen upplevt att du blivit utsatt för repressalier, alltså negativa konsekvenser i exempelvis dina studier, för att du varit studentrepresentant? // Have you on one or several occasions experienced that you have been subjected to reprisals, ie negative consequences in, for example, your studies, because you were a student representative?

JA // YES

NEJ // NO

Osäker/ Unsure

10. Har du varit orolig för repressalier, alltså negativa konsekvenser i exempelvis dina studier, för att du varit studentrepresentant? // Have you been worried about retaliation, ie negative consequences in, for example, your studies, because you were a student representative?

1 – Aldrig // Never

2 – Sällan // Rarely

3 – I vissa fall // In some cases

4 – Ofta // Often

5 – Alltid // Always

11. Har du vid ett eller flera tillfällen valt att avstå uppdrag eller att föra fram sina åsikter på grund av rädsla för diskriminering, trakasserier, repressalier eller annat exkluderande beteende? // Have you on one or several occasions chosen to refrain from assignments or to present their opinions due to fear of discrimination, harassment, retaliation or other exclusionary behaviour?

JA // YES

NEJ // NO

Jag vet inte // I don't know

12. Om du har blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier, har du berättat detta för någon på universitetet? // If you have been the victim of discrimination, harassment or sexual harassment, have you told anyone at the university?

JA // YES

NEJ // NO

Jag vet inte // I don't know

13. Om du har svarat ja på fråga 12 Har du upplevt repressalier på grund av att du berättat för någon på universitetet att du blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier? // If you answered yes to question 10: Have you experienced

reprisals because you told someone at the university that you had been subjected to discrimination, harassment or sexual harassment?

JA // YES

NEJ // NO

Jag vet inte // I don't know

14. Om du har svarat ja på fråga 12: Om någon på universitetet får reda på att det förekommit diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier finns en plikt att utreda vad som hänt. Utreddes/utreds händelsen? // If you have answered yes to question 10: If someone at the university finds out that there has been discrimination, harassment or sexual harassment, there is a duty to investigate what happened. Was the incident investigated or is it being investigated?

JA // YES

NEJ // NO

Jag vet inte // I don't know

15. Om du har svarat ja på något av det ovanstående och vill berätta mer om vad som hänt kan du göra det här. Vänligen utelämna detaljer som förhindrar anonymitet. Vid behov av stöd och hjälp i ett ärende eller vid önskan att anmäla diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier kontakta ombud@gus.gu.se. // If you have answered yes to any of the questions above and want to tell us more about what happened, you can do so here. Please omit details that prevent anonymity. If you need support and help in a case or if you wish to report discrimination, harassment or sexual harassment, contact ombud@gus.gu.se.

Fritext ...